

Landbruksdirektoratet
Postboks 56
7701 STEINKJER

Deres ref

Vår ref
22/1726-

Dato
30. juni 2023

Fastsettelse av endringer i tilskuddssatser for RÅK-ordningen 2023

Landbruks- og matdepartementet har fastsatt nye tilskuddssatser i forskrift av 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbejdede landbruksvarer (heretter kalt RÅK-tilskuddsforskriften). Bakgrunnen for satsendringene er at det har vært betydelige endringer i de markedsmessige forhold som dannet grunnlaget for de tidligere satsene for 2023.

Endringene trer i kraft 1. juli 2023.

Det bes om at Landbruksdirektoratet informerer berørte aktører om endringene på en hensiktsmessig måte.

1. Høring av forslagene

Departementets forslag til nye tilskuddssatser ble presentert i høringsbrev datert 24. mai 2023. Høringsbrevet ble sendt til ti høringsinstanser, og publisert på departementets nettsider.

Fristen for skriftlige innspill var satt til 7. juni 2023. I tillegg ble det avholdt et høringsmøte den 5. juni.

På høringsmøtet 5. juni 2023 deltok Norges Bondelag, Hoff SA, NHO Mat og Drikke, Orkla ASA, Tine SA, Scandza Norge AS og Landbruksdirektoratet. I etterkant har departementet mottatt skriftlige innspill fra Normilk AS, Mondelez Norge AS, Orkla ASA, Hoff SA og Norges Bondelag.

I høringsmøtet uttrykte Orkla ASA, Tine SA og Hoff SA at de var fornøyde med at det foretas en satsendring midt i tilskuddsåret, gitt de store endringer vi har sett i de markedsmessige forhold etter at satsene for 2023 ble fastsatt i desember 2022. Hovedinntrykket fra

høringsmøtet er også at industrien i hovedsak gav sin tilslutning til de foreslåtte endringene. Innvendinger til departementets forslag framgår nedenfor.

I høringen kom det også innspill fra Orkla ASA og Hoff SA om ulike varer de mener burde vært tatt inn i ordningens vareomfang. Departementet viser her til at innspill om ordningens råvare- og ferdigvareomfang blir vurdert i forbindelse med innspill til jordbruksoppgjøret. Ettersom disse innspillene således faller utenfor denne høringen, vil de ikke bli kommentert i det videre.

Departementet vil nedenfor gi en redegjørelse for de fastsatte endringene med bakgrunn i de mottatte høringsinnspillene.

2. Nye prisnedskrivningssatser fra 1. juli 2023

Formålet med RÅK-ordningen er å utjevne forskjeller i råvarepriser mellom det norske markedet og internasjonale markeder gjennom tollsatser og prisnedskrivning, slik at RÅK-industrien i Norge kan konkurrere på like vilkår med tilsvarende industri utenlands. Norge har også forpliktelser i internasjonale avtaler knyttet til at prisnedskrivningen ikke skal overkompensere for merkostnadene ved å bruke norsk råvare.

Landbruksdirektoratet følger løpende konkurransesituasjonen for RÅK-industrien, og vurderer behovet for råvarepriskompensasjon for råvarene industrien benytter. Satsene for prisnedskrivning fastsettes vanligvis for ett år av gangen, med virkning fra 1. januar det enkelte år. Dersom prisgrunnlaget eller andre markedsmessige forhold endrer seg i løpet av året, kan departementet endre satsene¹. Både i 2015 og 2020 ble satsene endret fra 1. juli som følge av endrede markedsforhold.

Ved fastsettelsen av satsene for 2023 ble det både i høringsmøtet og i fastsettelsesbrevet vist til at det var knyttet usikkerhet til utviklingen i de internasjonale prisene fremover. Det ble derfor varslet at dersom det skulle oppstå betydelige endringer i de markedsmessige forhold som danner grunnlaget for satsberegningen, vil det bli foretatt en ny gjennomgang av de fastsatte satsene våren 2023. Etter at gjeldende satser ble fastsatt 20. desember 2022, har en del internasjonale priser sunket, samtidig som den norske krona er svekket. På bakgrunn av oppdaterte priser og valutakurs, er departementets vurdering at det bør fastsettes nye satser for RÅK-tilskuddsordningen fra 1. juli 2023.

Satsene som ble foreslått i høringen 24. mai 2023, er beregnet på bakgrunn av gjennomsnittspriser fra desember 2022 til ut februar 2023. Enkelte internasjonale priser fortsatte å synke noe i mars og april før de igjen har økt. Valutakursen er på sin side svekket i den seneste tiden, noe som isolert sett reduserer behovet for råvarepriskompensasjon.

Flere av høringsinstansene har påpekt at internasjonal pris på bl.a. meieriråvarer har gått ned de siste månedene, og at dette bør gi grunnlag for økte satser sammenlignet med satsene som ble sendt på høring. Direktoratet har i den sammenheng gjort beregninger der

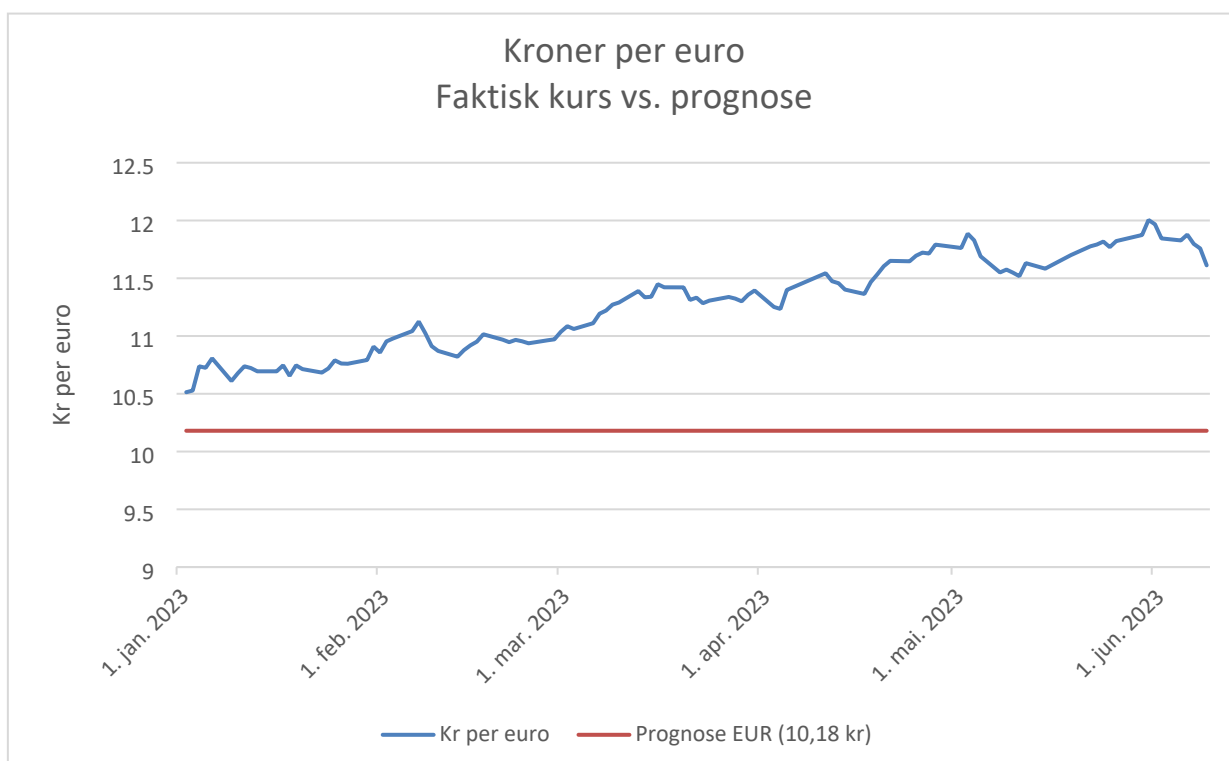
¹ Se departementets fastsettelsesbrev til RÅK-tilskuddsforskriften av 10. juni 2009 side 2.

råvarepriser fra uke 22 og valutaprognose per 15. juni 2023² er lagt til grunn. Beregningene viser at tilskuddssatsene for flere råvarer da ville bli lavere enn satsene som ble sendt på høring, mens andre satser ville gå opp. Samlet PNS-bevilgning ville vært omtrent på samme nivå som med de foreslåtte satsene i høringsbrevet. De synkende internasjonale prisene oppveies i stor grad av den svake kronekursen.

Departementet vil videre understreke at forslaget til nye PNS-satser som ble sendt på høring, var utarbeidet i samsvar med vanlig metode for slike beregninger. PNS-satsene vil ikke kunne fange opp det til enhver tid gjeldende kompensasjonsbehovet gitt dagsaktuelle priser og valutakurs. Dette innebærer at det i perioder kan være overkompensasjon og i andre perioder underkompensasjon. Beregninger viser at dette over tid jevner seg ut, noe som også framgikk av presentasjonen på høringsmøtet.

2.1 Valutakursutvikling

For å kunne sammenligne norske og internasjonale priser regnes internasjonale priser om til norske kroner for de aktuelle råvarene. Internasjonale priser innhentes i euro. Ved satsfastsettelsen av tilskuddssatser for 2023 ble det prognosert at en euro i gjennomsnitt ville koste 10,18 kroner. I figur 1 presenteres valutakursutviklingen hittil i år (per 8. juni), målt mot prognosert valutakurs som ble brukt for å fastsette gjeldende tilskuddssatser.

² Prognosen er 11,572 EUR/NOK.

I gjennomsnitt i perioden 21. september 2022 – 21. mars 2023 var valutakursen 10,63 kr per euro. Dette er 4,4 prosent høyere enn prognosen på 10,18 per euro. Isolert sett har dette medført bedre konkurranseevne for norsk industri målt mot importerte RÅK-varer fra EU, enn forventet ved satsfastsettelsen.

I høringsbrevet av 24. mai la departementet til grunn en valutakurs på 10,68 kr per euro. Kursen er basert på informasjon og prognoser hentet fra Norges Bank, Nordea og DNB.

Ingen av høringsinstansene hadde merknader til departementets forslag. Departementet har derfor lagt til grunn 10,68 EUR/NOK for beregning av prisnedskrivningssatser fra 1. juli 2023.

2.2 Meieriråvarer

2.2.1 Sammenslåing av enkelte melkepulverråvarer

For å fastsette satser for melkepulver har Landbruksdirektoratet innhentet norske priser fra innenlandske produsenter av melkepulver. Internasjonale priser på skummetmelkepulver, mysepulver og helmelkepulver 26 % hentes fra ZuivelNL i Nederland og Süddeutsche Butter- und Käse-Börse i Tyskland. For andre melkepulver har det over flere år ikke vært mulig å innhente internasjonale priser. Dette gjelder melkepulver 20 %, helmelkepulver 35 %, fløtepulver 42 % og fløtepulver 55 %. Istedenfor er det brukt ulike modeller for å estimere hva prisene på disse produktene kunne vært på internasjonale markeder. Direktoratet har erfart at satsene som blir utledet av disse modellene ikke lengre samsvarer med det faktiske behovet for råvarepriskompensasjon for de gjeldende melkepulverne, blant annet fordi datagrunnlaget for modellene er for svakt.

I høringen foreslo departementet derfor en harmonisering av melkepulversatsene i RÅK-tilskuddsordningen, hvor man kun har én representativ råvare for helmelkepulver, istedenfor flere forskjellige som er differensiert utfra protein- og fettinnhold. En slik løsning blir allerede brukt for andre råvarer, for eksempel for ulike kjøttsorteringer. Den nye råvaren vil hete «Helmelkepulver 20 – 42 %». Aktører som bruker melkepulver med fettprosent mellom 20 % og 42 %, skal da melde inn sin bruk av melkepulver på denne råvaren.

Satsen for «Helmelkepulver 20 – 42 %» vil bli bestemt på bakgrunn av internasjonal pris på helmelkepulver 26 % og norsk pris på en sammenlignbar vare. Helmelkepulver 26 % vil bli brukt som representant fordi dette er en vanlig handelsvare på internasjonale markeder, med pålitelige priskilder. Prisen på en sammenlignbar norsk vare finnes ved å ta et snitt av prisen på norsk melkepulver 20 % (vektet 25 %) og prisen på norsk melkepulver 28 % (vektet 75 %). Direktoratet har gode prisgrunnlag for de norske prisene på både melkepulver 20 % og 28 %, og råvarene har like produksjonskostnader og produksjonsprosesser. Dette snittet vil derfor danne et godt sammenligningsgrunnlag.

Skummetmelkepulver, yoghurtpulver og mysepulver vil bli opprettholdt som egne råvarer med egne tilskuddssatser.

Fløtepulver 55 % ble på den annen side foreslått tatt ut av ordningen, ettersom varen ikke lenger produseres i Norge, og heller ikke er oppgitt i noen resepter på flere år.

Forslaget vil lede til redusert tilskudd for aktører som i dag bruker helmelkpulver 35 % og fløtepulver 42 %. Volummessig utgjør dette et begrenset omfang, i størrelsesorden 20 tonn i året fordelt på alle aktører som bruker disse råvarene. Dette utgjør en tilskuddsutbetaling på ca. 185 000 kr med gjeldende satser. Samtidig vil aktører som bruker melkepulver 20 % kunne få noe høyere tilskuddsutbetaling enn før, ettersom satsen for helmelkpulver 28 % over tid har vært høyere enn for melkepulver 20 %.

Orkla ASA uttaler at de ikke foreløpig har grunnlag for å vurdere effekten av forslaget om å slå sammen de ulike helmelk- og fløtepulversatsene, men at et slikt grep teoretisk sett fremstår logisk. Det viktigste er at prisgrunnlaget er riktig og gir råvarepriskompensasjon. *Orkla ASA* ønsker imidlertid å komme tilbake med erfaringer rundt denne endringen ved neste satsfastsettelse.

Normilk AS støtter forslaget om å slå sammen de ulike helmelk- og fløtepulverne til en råvaregruppe, ettersom det etter deres mening vil være gunstig for markedet og for konkurransen. *Normilk AS* opplyser at de har opplevd at forskjellige tilskuddssatser på fettholdig melkepulver kan stimulere industrien til å se på alternative måter å mikse melkepulver med høyt fettinnhold og skummetmelkepulver for å oppnå samme fettprosent på melkepulvermiksen som resepten tilsier. På denne måten stimulerer dagens gruppering til produktbytter eller resepttilpasninger for å hente ut mer tilskudd. *Normilk AS* ønsker også å fremheve at det ikke er noen fungerende konkurranse på melkepulver 35 % og 42 %, da disse produktene kun har en tilbyder.

Norges Bondelag uttrykker at de er skeptiske til forslaget. Bondelaget viser til at de ulike helmelk- og fløtepulverne ikke er samme råvarer, og at prisen på fløte ikke nødvendigvis følger prisen på melk i Europa. Norsk fløtepris påvirkes av produksjonsfløteverdien, og dette får større betydning for fløtepulver 42 % og melkepulver 35 % enn for helmelkpulver 20-28 %. Bondelaget påpeker at de som benytter melkepulver 35 % og fløtepulver 42 % vil tape på en sammenslåing ettersom fettprisen ikke følger resten av melkeprisen. Etter deres syn, bør departementet derfor søke å finne en bedre modell for beregning av råvareprisforskjeller for melkepulver 35 % og fløtepulver 42 % i stedet for å slå alle de fire råvarene sammen. Bondelaget støtter imidlertid en sammenslåing av helmelkpulver 20 % og 28 % til en råvare.

Departementet vil fremheve at dagens modell med egne satser for melkepulver 20 %, 28 %, 35 % og 42 % har vist seg lite tilfredsstillende og har ledet til overkompensasjon for noen råvarer. Bondelaget uttaler seg kritisk til å slå sammen disse melkepulverne til en felles råvaregruppe, og ber om at departementet finner en bedre modell for beregning av råvareprisforskjeller for melkepulver 35 % og fløtepulver 42 %, uten at det her fremmes noe forslag til hvordan dette skal gjøres.

Departementet vil her vise til at direktoratet ikke har gode priskilder for internasjonale priser for helmelkpulver 35 % og fløtepulver 42 %, og videre at disse pulverne i liten grad brukes i industrien.

Departementet fastholder den nye råvaren som ble foreslått i høringsbrevet. Dersom erfaringer med sammenslåingen viser at det er lite hensiktsmessig med en felles råvare for melkepulver 20 – 42 %, vil en vurdere endringer i modellen, jf. Bondelagets og Orklas innspill.

Det presiseres at allerede godkjente resepter som inneholder melkepulver ikke trenger å oppdateres fra 1. juli i Landbruksdirektoratets søknadssystem.

2.2.2 Satser for meieriråvarer

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringen følgende satser for meieriråvarer fra 1. juli 2023:

NR	Råvare	Tidligere PNS-sats	Forslag ny PNS-sats fra 1. juli 2023
1100	Helmelk flytende	1,50	2,20
1200	Skummet melk flytende	2,10	2,40
1300	Yoghurt	4,30	5,10
1500	Kondensert melk fet	0,70	1,60
1550	Kondensert melk mager	1,90	2,10
	Helmelkpulver 20 – 42 %		0,00
1600	Helmelkpulver 28 %	0,00	Som helmelkpulver 20 – 42 %
1601	HMP 28 % til iskrem	0,00	0,00
1650	Melkepulver 20%	0,00	Som helmelkpulver 20 – 42 %
1651	Melkepulver 20% til iskrem	0,00	0,00
1700	Skummetmelkpulver	10,10	10,70
1701	SMP til iskrem	0,00	0,00
1750	Yoghurtpulver	0,00	0,00
2100	Fløte	8,20	12,00
2101	Fløte til iskrem	0,00	0,00
2300	Rømme	5,10	8,80
2400	Helmelkpulver 35 %	7,30	Som helmelkpulver 20 – 42 %
2440	Fløtepulver 42 %	9,80	Som helmelkpulver 20 – 42 %
2450	Fløtepulver 55 %	0,00	Utgår
3200	Mysepulver	7,50	8,60
3201	Mysepulver til iskrem	0,00	0,00
5100	Smør ³	0,00	1,70
5101	Smør til iskrem	0,00	0,00
5300	Smørrolje ⁴	0,00	2,50
6100	Ost ⁵	4,40	7,60

³ PNS gis kun til råvaren smør som benyttes i ferdigvarer tariffert på varenummer ex 19.01.9098 med varebetegnelse vaniljesaus, vaniljekrem, rømmedressing, iskremblending, produkter til bakeri, glutenfri diettmat og laktoseredusert diettmat.

⁴ PNS gis kun til råvaren smørrolje som benyttes til sjokolade som tariffes på varenummer 18.06.2090, 18.06.3100, 18.06.3200 eller 18.06.9010.

⁵ Gjelder modnet ost til industri og fast formet ost til industri.

For helmelkpulver 20 – 42 % legges verdensmarkedspriser på helmelkpulver 26 %, og norske priser på melkepulver 20 % og 28 % til grunn (se ovenfor). De norske prisene for melkepulver 20 % og 28 % er uendret fra forrige satsfastsettelse, og verdensmarkedsprisen pluss tollavgiftssats for helmelkpulver 26 % er fortsatt noe høyere enn de norske prisene. Det er derfor fortsatt ikke grunnlag for sats for denne råvaren, fr. høringsforslaget.

For mysepulver og skummetmelkpulver har den norske prisen økt noe, og gjennomsnittsprisen internasjonalt sunket i referanseperioden. Det ble derfor foreslått økt tilskuddssats for disse råvarene fra 1. juli.

Den norske smørprisen har økt siden satsfastsettelsen i desember 2022. Den internasjonale smørprisen har sunket noe, men høye priser på vegetabiliske oljer bidrar fortsatt til å holde smørprisene relativt høye. Den internasjonale prisen tillagt toll er nå lavere enn den norske prisen, og det ble derfor foreslått tilskuddssats for smør⁶.

Som beskrevet i høringen har de internasjonale prisene for ost utviklet seg annerledes enn andre meieriråvarer ved at man ikke så en prisnedgang høsten 2022 og vinteren 2023. Ifølge FAO er det nå er økte mengder ost tilgjengelig på markedet i Vest-Europa, og at dette har ført til lavere priser. Samtidig har prisen på norsk ost økt sammenliknet med den prisen som ble lagt til grunn ved satsfastsettelse i desember 2022. Det ble derfor foreslått økt tilskuddssats for ost.

Orkla ASA er uenig i prisgrunnlaget som er lagt til grunn ved beregningen av de nye satsene. Når det gjelder norske priser mener Orkla ASA at det må ta hensyn til norske råvareprisøkninger. Det vises til at målprisendringene vedtatt i jordbruksoppgjøret for 2023 vil få virkning fra 1. juli. De norske råvareprisene har en vesentlig betydning for norsk næringsmiddelindustri sin konkurransekraft mot importerte varer og har stor betydning for prisnivået på matvarer generelt i det norske markedet. Dersom det ikke tas hensyn til de norske råvareprisøkningene fra 1. juli 2023 vil ikke satsene kompensere for prisforskjellene mellom Norge og utlandet.

Orkla ASA er også kritisk til de internasjonale prisene som er lagt til grunn for beregningen av de nye satsene. Orkla ASA trekker særlig frem at den internasjonale prisen for ost er målt relativt langt bak i tid. Det er nå tilgjengelig nyere priser som viser ytterligere prisfall. Slik Orkla ASA ser det bør grunnlaget for satsene for meieriråvarer være tre siste måneder, dvs. mars-mai 2023. Når det gjelder de øvrige meierivarene mener Orkla ASA tilsvarende at de internasjonale prisene er redusert sammenliknet med priser som ble lagt til grunn i høringsbrevet. På bakgrunn av økning i norske priser fra 1. juli, som ikke er med i grunnlaget i høringsbrevet⁷, samt justerte internasjonale priser i perioden mars-mai 2023, mener Orkla ASA at satsene for meieriråvarer må beregnes på nytt.

⁶ Råvaren smør er merket med fotnote i vedlegg 1 til RÅK-tilskuddsforskriften. PNS gis kun til råvaren smør som benyttes i ferdigvarer klassifisert på varenummer ex. 19.01.9098 med varebetegnelse vaniljesaus, vaniljekrem, rømmedressing, iskremblandinger, produkter til bakeri, glutenfri diettmat og laktoseredusert diettmat.

⁷ Det opplyses at grunnlaget for disse prisene er jordbruksoppgjøret og virkningen av dette iht. Orklas leverandør Normilk. Det er ikke iberegnet økte kostnader for energi, lønn etc. som råvareleverandøren har fått.

Norges Bondelag mener at det er viktig at prisene er mest mulig oppdatert når nye satser vedtas fra 1. juli 2023. Det vises til at det ved beregning av valutakursen til en viss grad tas hensyn til forventninger til valutakurs fremover tid. Mest mulig oppdaterte priser bør derfor, etter deres syn, også benyttes når det gjelder de norske prisene. I denne sammenheng vises det til at målprisene øker fra 1. juli 2023. Bondelaget understreker at RÅK-ordningen er helt avgjørende for å opprettholde norsk matvareindustriens konkurransekraft og sikre avsetning av norske råvarer.

Mondelez Norge AS mener at det bør tas hensyn til den fremtidige prisutviklingen ved fastsettingen av de nye satsene. Utfra dagens markedspriser i EU og forventninger til prisutvikling for helmelkpulver 26 % for resten av året og inn i 2024, er de uenige i departementets vurdering av at norske priser vil ligge på eller under den internasjonale prisen for helmelkpulver 26 % tillagt tollavgiftssats. Denne prisen ligger på om lag norsk pris nå, men man må ta hensyn til forventet norsk prisøkning fra 1. juli 2023. *Mondelez Norge AS* viser til at prisene i EU har vært i en kraftig nedadgående trend siden toppen i 2022.

Departementet vil understreke at grunnprinsippene for satsberegningen ligger fast, og at satsene blir fastsatt på bakgrunn av oppdaterte priser for råvarer i Norge og på verdensmarkedet i en gitt referanseperiode. I høringsbrevet var det lagt til grunn gjennomsnittspriser for referanseperioden desember 2022 til ut februar 2023 ved beregning av satsforslagene. Fremtidig prisutvikling i både internasjonale og nasjonale markeder, herunder som følge av jordbruksavtalen, vektlegges ikke i beregningsmodellen, kun priser fra referanseperioden. Over tid har denne beregningsmetoden vist seg å være en god modell for fastsetting av PNS-satser i samsvar med ordningens formål. Departementet viser videre til punkt 2 over, om at valutautviklingen i stor grad veier opp for de synkende internasjonale prisene, slik at nytt prisgrunnlag ville medført lavere satser for en rekke råvarer. Departementet er klar over volatiliteten i dette, og viser til at det vil bli foretatt en ny satsjustering fra 1. januar 2024.

Orkla ASA tok på høringsmøtet også opp hvilke typer ost som skal danne grunnlaget for satsberegningen. De mener at man må sammenligne like typer ost i Norge og i EU. Det vises til at den internasjonale prisen er beregnet på grunnlag av ostene Emmental, Gouda og Cheddar. Slik *Orkla ASA* ser det, er det lite hensiktsmessig å ta med Emmental i prisgrunnlaget ettersom denne osten i liten grad benyttes som industriost i EU. Videre mener *Orkla ASA* at Cheddar burde inkluderes i beregningen av den norske prisen.

Som representativ pris for norsk ost legger departementet til grunn et veid gjennomsnitt av prisen på Jarlsberg og Norvegia. Det benyttes også ost av annen kvalitet og pris i produksjonen av norske RÅK-varer, både billigere og dyrere ost (f.eks. Cheddar) enn prisen som er lagt til grunn for satsfastsettelsen. I produksjonen av pizza, som er en meget viktig RÅK-vare, benyttes mest Jarlsberg. Departementet kan ikke se at det nå er grunnlag for å endre hvilke ostetyper som danner grunnlaget for beregning av satsen på ost.

Departementet fastsetter prisnedskrivningssatsene for meieriråvarer som foreslått i høringsbrevet.

2.4 Kjøtttråvarer

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringen følgende satser for kjøtttråvarer fra 1. juli 2023:

NR	Råvare	Tidligere PNS-sats	Forslag ny PNS-sats fra 1. juli 2023
70750	Svinekjøttssortering 23 %	0,00	0,00
71400	Storfekjøttssortering 14 %	32,50	38,30
73000	Fårekjøttssortering 25 %	0,00	0,00
74000	MUK-fjørfe ⁸	2,10	0,80
74200	Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe	10,10	12,80

De internasjonale prisene på storfekjøttssortering 14 % steg kraftig i løpet av våren 2022, for deretter å stabilisere seg noe, men da på et høyere nivå enn tidligere år. Flere land i Europa har problemer med å få solgt slakt, noe som gjør at det legges inn mye på lager. Dette skaper et overskudd i markedet som nå har resultert i en noe lavere pris. Samtidig har den norske prisen for storfekjøttssortering steget siden satsfastsettelsen i desember 2022.

Videre har det vært økning i de europeiske prisene på svinekjøttssortering i løpet av vinteren 2023. Også den norske prisen på svinekjøttssortering 23 % har økt siden forrige satsfastsettelse, men betydelig mindre enn den internasjonale prisen. Den internasjonale prisen tillagt tollavgiftssats er fortsatt høyere enn den norske prisen.

Den internasjonale prisen på fårekjøttssortering 25 % har steget betydelig siden satsfastsettelse i desember 2022. Den norske prisen har økt noe i samme periode, men er likevel lavere enn den internasjonale prisen tillagt tollavgiftssats.

Den internasjonale prisen på kylling er økt noe siden forrige referanseperiode, og det har også prisen på MUK (maskinelt utbeinet kjøtt). Den fortsatt høye prisen kommer av høy kostnad på viktige innsatsfaktorer som energi og fôr, samt dempet tilførsel av fjørfekjøtt på grunn av vedvarende utbrudd av fugleinfluensa i EU. Den norske prisen på fjørfekjøtt annet enn MUK har økt mer enn den internasjonale prisen siden forrige satsfastsettelse, på grunn av høyere produksjonskostnader. For MUK-fjørfe har det derimot vært en større økning i den internasjonale prisen enn i den norske prisen.

Departementet konstaterer at ingen av høringsinstansene har hatt noen motforestillinger til forslagene til satser for kjøtttråvarer, og satsene fastsettes som foreslått i høringsbrevet.

⁸ MUK-fjørfe: Maskinelt utbeinet kjøtt av fjørfe.

2.5 Eggråvarer

Departementet foreslo i høringsbrevet å videreføre null-sats for alle eggråvarer fra 1. juli 2023:

NR	Råvare	Gjeldende PNS-sats	Forslag ny PNS-sats fra 1. juli 2023
11100	Heleggmasse	0,00	0,00
11200	Heleggpulver	0,00	0,00
12100	Eggeplomme konservert	0,00	0,00
12200	Eggeplommepulver	0,00	0,00

De internasjonale prisene på eggråvarer vært ekstraordinært høye i 2022, og prisene er fortsatt høye i starten av 2023. Dette er blant annet som følge av vedvarende høye produksjonskostnader og fugleinfluensautbrudd i Frankrike, Polen og Tyskland. For alle råvarer av egg har også den norske prisen økt sammenliknet med prisnivået ved forrige satsfastsettelse.

Som redegjort for i høringen tilsier konkurransesituasjonen for ferdigvarer som benytter konservert eggeplomme i produksjonen, at det fortsatt ikke er behov for prisnedskrivning for å sikre råvarepriskompensasjon. For flertallet av disse ferdigvarene beregnes tollsatsen etter en standardresept som gir tilstrekkelig beskyttelse av råvaren konservert eggeplomme. Når det gjelder heleggmasse, heleggpulver og eggeplommepulver har alle fortsatt lavere norske priser enn internasjonale priser tillagt tollavgiftssats, og det er således fortsatt ikke grunnlag for prisnedskrivningssats.

Departementet konstaterer at ingen av høringsinstansene har hatt motforestillinger til høringsforslaget, og satsene for eggråvarer fastsettes som foreslått i høringsbrevet.

2.6 Potetråvarer

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringsbrevet følgende satser for potetråvarer fra 1. juli 2023:

NR	Råvare	Gjeldende PNS-sats	Forslag ny PNS-sats fra 1. juli 2023
30100	Poteter	0,80	0,80
31200	Flak og granulat av poteter	18,70	11,80
32100	Potetmel og potetstivelse	2,20	3,30
40200	Våt glukose	0,00	0,00

Produksjonsprisene har økt betydelig i EU, og avtalte priser dekker ikke de økte kostnadene. På bakgrunn av usikkerheten som er knyttet til utviklingen av potetpriser internasjonalt, er det ikke hentet inn en ny internasjonal pris siden forrige fastsettelse av tilskuddssats. Tidligere sats ble derfor foreslått videreført.

Når det gjelder våt glukose har verdensmarkedsprisen økt siden satsfastsettelsen i desember 2022, og internasjonale priser tillagt tollavgiftssats er fortsatt høyere enn norsk pris. For råvaren potetmel og potetstivelse har internasjonal pris gått noe opp siden forrige satsfastsettelse, mens den norske prisen har økt mer enn den internasjonale.

Også den internasjonale prisen for råvaren flak og granulat av potet har økt siden satsfastsettelsen i desember 2022. Som grunnlag for internasjonale priser for flak og granulat brukes importpriser fratrukket fraktkostnader. Gjennomsnittlig importpris på flak og granulat har økt betydelig siden forrige referanseperiode. Dette var forventet ettersom flak og granulat i 2022 ble importert på langsiktige kontrakter hvor økning i pris på innsatsfaktorer, særlig strøm, ikke hadde blitt fullstendig priset inn. Kontraktene som har blitt forhandlet for 2023 inkluderer disse økte prisene, noe som gjør at differansen mellom norsk og utenlandsk pris har falt.

Hoff SA uttrykker at de er overrasket over at satsen på våt glykose forblir kr 0,00. Hoff SA er svært opptatt av at produktets konkurransekraft opprettholdes og en uendret sats er bekymringsfullt. At utenlandsk pris øker mer enn norsk er isolert sett positivt, men det vil gi et insentiv til å se etter andre alternativer som import eller substitutter som er lavere i pris. Dette kan være tørr glykose, hvete glykose og glykose med andre typer råstoff enn potet og hvete. Etter Hoff SA sin vurdering, vil produktpriser i Europa sannsynligvis gå ned fra ny potetsesong når tilgjengelige volumer øker. Dette vil gjøre at differansen mot norsk pris økes og tilskuddsatsene blir for lave. De som kjøper Hoff SA sine produkter, vil da måtte dekke denne underdekning til nye satser iverksettes fra neste årsskifte.

Departementet viser til at grunnprinsippene for beregning av satsene ligger fast, og at satsene blir fastsatt på bakgrunn av gjennomsnittspriser for råvarer i Norge og på verdensmarkedet i en gitt referanseperiode. Referanseperioden for de foreslåtte satsene var satt til desember 2022 til februar 2023. Eventuelle endringer i prisgrunnlaget fra neste potetsesong vil bli fanget opp i forbindelse med fastsettelse av nye satser gjeldende fra 1. januar 2024.

Når det gjelder konkurranse fra substitutter vil departementet bemerke at satsberegningen søker å sammenligne så like råvarer som mulig jf. formålet med ordningen, slik at det ikke er grunnlag for å legge priser på tørr glukose og hvete glukose o.l. til grunn for beregningen av sats for våt glukose på basis av potet.

Departementet fastsetter etter dette satsene for potetråvarer som ble foreslått i høringsbrevet.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Siv Tanja Durteste
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Forskrift om endring av forskrift 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbeidede jordbruksvarer

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 30. juni 2023 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 18.

I

I forskrift 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbeidede jordbruksvarer gjøres følgende endringer:

Vedlegg 1 skal lyde:

Vedlegg 1: Råvarer omfattet av forskriften

Jordbruksråvarer	Råvarenr.	Råvarenavn	PNS-sats (kr/kg)
Melk	1100	Helmelk flytende	2,20
	1200	Skummet melk flytende	2,40
	1300	Yoghurt	5,10
	1500	Kondensert melk fet	1,60
	1550	Kondensert melk mager	2,10
	1599	Helmelkpulver 20 – 42 %	0,00
	1601	HMP 28 % til iskrem	0,00
	1651	Melkepulver 20% til iskrem	0,00
	1700	Skummetmelkpulver	10,70
	1701	SMP til iskrem	0,00
	1750	Yoghurtpulver	0,00
	2100	Fløte	12,00
	2101	Fløte til iskrem	0,00
	2300	Rømme	8,80
	3200	Mysepulver	8,60
	3201	Mysepulver til iskrem	0,00
	5100	Smør ¹	1,70
	5101	Smør til iskrem	0,00
	5300	Smørrolje ²	2,50
	6100	Ost ³	7,60
Egg	11100	Heleggmasse	0,00
	11200	Heleggpulver	0,00
	12100	Eggeplomme konservert	0,00
	12200	Eggeplommepulver	0,00
Potet	30100	Poteter	0,80
	31200	Flak og granulat av potet	11,80
	32100	Potetmel/potetstivelse	3,30
	40200	Våt glukose	0,00
Kjøtt	70750	Svinekjøttsortering 23%	0,00
	71400	Storfekjøttsortering 14%	38,30

	73000	Fårekjøttssortering 25%	0,00
	74000	MUK-fjørfe ⁴	0,80
	74200	Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe	12,80

- 1) PNS gis kun til råvaren smør som benyttes i ferdigvarer tariffert på varenummer ex 19.01.9098 med varebetegnelse vaniljesaus, vaniljekrem, rømmedressing, iskremblanding, produkter til bakeri, glutenfri diettmat og laktoseredusert diettmat.
- 2) PNS gis kun til råvaren smørrolje som benyttes i sjokolade som tarifferes på varenummer 18.06.2090, 18.06.3100, 18.06.3200 eller 18.06.9010.
- 3) Gjelder modnet ost til industri og fast formet ost til industri.
- 4) MUK-fjørfe: Maskinelt utbeinet kjøtt av fjørfe.